

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट बक्तव्य, नीति तथा कार्यक्रम

श्रीमान सभा उपाध्यक्ष महोदय,
नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,
सम्पूर्ण अतिथी गण,
र उपस्थित महानुभावहरु ।

सर्वप्रथम, नेपालको इतिहासमै पहिलोपटक सबैभन्दा बढी अधिकार स्थानीय क्षेत्रमा आउने गरी सम्पन्न स्थानीय तहको ऐतिहासिक निर्वाचन पश्चात् बस्दै गरेको पचरौता नगरपालिकाको नगर सभाको सातौ अधिवेशनको पहिलो बैठकमा उपस्थित हुनु भएका निर्वाचित नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरुलाई पुन हार्दिक बधाइ तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

नेपालको इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा मुखरित भएका जनताका आवाज वा चाहना अनुरूप संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थायुक्त वर्तमान स्वाधीन नेपालको स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको यस पचरौता नगरपालिकाको गरिमामय सातौ नगरसभामा नीति तथा कार्यक्रम र समग्र आय व्ययको विवरण (बजेट) प्रस्तुत गर्ने सुअवसर पाएकोमा व्यक्तिगत रूपमा समेत गौरवान्वित महसुस गरेको छु । साथै वर्तमान संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य नेपाल निर्माणमा आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्नुभएका समस्त ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

करिब २० वर्ष लामो समय सम्म जनप्रतिनिधि विहीन अवस्थामा समेत जनता प्रतिको सेवाभाव प्रस्तुत गरी जनताको विकासको चाहनाको सारथीको रूपमा भूमिका निर्वाह गर्नु भएका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु र नीति कार्यक्रम तथा बजेट कार्यक्रम बनाउने काममा सहयोग गर्न अहोरात्र खट्नुभएका कर्मचारीहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

महोदय,

बारा जिल्लाको दक्षिण भुभागमा अवस्थित ४४०१० चौवालिस हजार दश वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल भएको पचरौता नगरपालिकाको भाग्य र भविष्यको फैसला गर्ने चरणका साक्षी हामी जनप्रतिनिधि सामु थुप्रै अवसर र साथसाथै चुनौतिहरु पनि विद्यमान छन् । स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय तहको पुर्ण कार्यान्वयनका लागि सारा राज्य लागिरहेको वर्तमान अवस्थामा यो एक नितान्त नयाँ प्रणाली र प्रकृया भएकाले केही अन्यौलता र द्विविधाका बावजुद्ध नेपालको संविधान, ऐन कानून, मन्त्रालय तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त दिग्दर्शन आदिका आधारमा विभिन्न विषयगत सिलिडको आधारमा सहभागितामूलक तवरले आयोजना र कार्यक्रम छनौट गरी नीति कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरेका छौं। हामीविच रहेका सिमित साधन श्रोतको न्यायोचित प्रयोग गर्दै कर्मचारी प्रशासन र सम्पूर्ण नगरवासीहरुको साथ र सहयोगमा सम्पूर्ण विकास साझेदरहरुको सहकार्यको साथ हामीहरुमा प्राप्त यो ऐतिहासिक जिम्मेवारीलाई

पुरा गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै हाम्रो कार्यकाल भित्रै देशको नमुना नगरपालिकाको रूपमा पचरौता नगरपालिकाको विकासको गतिलाई अघि बढाउने प्रण गर्दछौं।

आदरणीय महानुभावहरू,

आज हामी यस सम्मानित गरिमामय सभामा पचरौता नगरपालिकाको आउदा दिनको भाग्य र मार्गचित्र कोर्नका निमित्त यहाँ उपस्थित भएका छौं।

नेपाल सरकारको निर्णयबाट स्थापित भएको यस नगरपालिकाका थुप्रै चुनौतीहरू रहेका छन्। न्यूनतम पूर्वाधार समेत व्यवस्था नभएको यस नगरपालिकाका स्थानियवासीहरूले कष्टकर जीवन जीउन बाध्य हुनुपरेको छ। विगतमा गाविसहरूको न्यून आयश्रोत र केन्द्र सरकारको सिमित अनुदानले न्यूनतम पूर्वाधारको विकास समेत गर्न सकिने अवस्था थिएन। हालै आएर नेपालको संविधानको कार्यान्वयन संगै स्थानिय तहहरूलाई बजेट व्यवस्था भएतापनि स्थानिय तहको गठन भइ कार्य प्रारम्भ भएको अवस्थामा दरबन्दि अनुसारका कर्मचारीहरूको व्यवस्था हुनमा ढिलाइका कारण बजेट कार्यान्वयन तथा प्रवाह गर्नुपर्ने सेवाहरूमा निकै कठिनाइहरू आइपरेका छन्।

अव, म चालु आ.व. २०७८/०७९ का लागि योजना तर्जुमा गर्दा लिईएका मुख्य आधारहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु। आ.व. २०७८/०७९ को नगरपालिकाको योजना निर्माण गर्दा नेपालको संविधानले परिलक्षित गरेका मार्गदर्शन र नीति तथा सिद्धान्तहरू, चौधौं आवधिक योजनाका नीति, रणनीति र प्राथमिकताहरू, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, तथा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय लगायत विभिन्न मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा यस पचरौता नगरपालिकाको बस्तुगत आवश्यकतालाई मुख्य आधार बनाइएको छ ।

पचरौता नगरपालिकाले आ.व. २०७८/०७९ को बजेट तर्जुमा गर्दा लिईएका मुख्य मुख्य आधारहरू:-

- नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारको सुचि
- नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हकहरू
- नेपालको संविधानको भाग ४ अन्तर्गतका राज्यका आर्थिक, सामाजिक विकास, प्राकृतिक स्रोतको उपयोग, वातावरण संरक्षण सम्बन्धी नीतिहरू, धारा ५९ को आर्थिक अधिकार, भाग १९ को आर्थिक कार्यप्रणाली
- नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरणको प्रतिवेदन
- संघीय सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू
- संघीय सरकारले अबलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू

- नेपालले अन्तराष्ट्रिय जगतमा गरेका प्रतिवद्धताहरू ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐनका प्रावधानहरू ।
- विकासका समयामयिक मुद्दाहरू जस्तै सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैङ्गिक सशक्तीकरण तथा समावेशी विकास वालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, खुला दिशामुक्त तथा पुर्ण सरसफाइ, उर्जा संकट बेरोजगार लगायतका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू ।
- पचरौता नगरपालिकामा आवश्यक देखिएका अन्य विषयहरू ।

योजना र आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकताका आधारहरू

- यस नगरपालिकाको सहज जनजीविका र विकासका लागि अत्यावश्यक रहेका भौतिक पूर्वाधारहरू ।
- उत्पादनमूलक र शिघ्र प्रतिफल दिने ।
- आर्थिक विकास र गरिबी न्युनिकरणमा योगदान पुऱ्याउने ।
- छिटो छरितो र प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह हुने ।
- पारदर्शिता र सुशासन अभिवृद्धि हुने ।
- स्थानीय स्रोतसाधनलाई प्राथमिकता दिने र जनसहभागिता अभिवृद्धि हुने ।
- प्राकृतिक प्रकोप एवम् विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने ।
- परम्परागत धर्म,संस्कृति, चाडपर्व, मेला आदिको माध्यमबाट पर्यटन प्रवर्धन हुने ।
- वातावरण संरक्षण र दिगो विकासमा टेवा पुऱ्याउने
- नगरपालिकाको राजस्व संकलनमा अभिवृद्धि पुग्ने ।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने ।

श्रीमान् सभाध्यक्ष महोदय,

हामीले यस आ.व. २०७८/०७९ को बजेट तर्जुमा गर्दा आधार लिइएका र आगामी दिनमा पुरा गर्नेगरी लिइएका नीतिहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

पचरौता नगरपालिका समस्तीगत नीतिहरू:

- हाम्रो विकासको चाहना र जनभावना अनुरूप पचरौता नगरपालिका बासी जनताको आर्थिक समृद्धिका लागि पाँच वर्षसम्म हामीहरूले तय गर्ने योजना, आयोजनाहरूको यो प्रथम आधार बजेटको रूपमा यो बजेट कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ ।
- विकास निर्माणमा हुने ढिलासुस्ती र प्रकृयागत झन्झटलाई अन्त्य गर्न नसकेको खण्डमा हामी लक्ष्यमा पुग्न कठिन हुने यथार्थलाई आत्मसाथ गर्दै यस आ.व. देखि गुणस्तरीय विकास निर्माण र द्रुत कार्यसम्पादन मापदण्डको व्यवस्था गर्न दण्ड र पुरस्कारको नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र संचालन हुने विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमलाई गुणस्तरिय तथा पारदर्शी बनाउन रु ३००,०००।- भन्दा बढि लागतको योजना तथा कार्यक्रमको योजना संचालनको साथै स्थलमै सुचना बोर्ड राख्ने तथा सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्य सम्पन्न पश्चात सबै उपभाक्ताहरूको उपस्थितिमा सार्वजनिक परिक्षण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ। प्रत्येक योजना तथा कार्यक्रमको प्रत्येक वडामा वडास्तरिय अनुगमन समिति र नगरपालिकाको उपप्रमुखको अध्यक्षतामा नगरपालिका स्तरिय अनुगमन गरि दुइ तहको अनुगमन संयन्त्रबाट सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमनको व्यवस्था मिलाइने छ।
- नगरपालिकाको समग्र विकासका लागि सहकारी संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरू सँगको सहकार्यलाई जोड दिइनेछ। नगरपालिकामा कार्यक्रम स्वीकृत गराएमा संघ संस्थाहरू सँग आवश्यक सहकार्य र साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ भने, नगरपालिकामा समन्वय नगरी यस क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालनको लागि रोक लगाइने छ।
- स्वस्थ, अनुशासन र राष्ट्रिय गरिमाका लागि खेलकुद र खेलाडीको प्रवर्धन गर्न कम्तिमा एक वडा एक खेलकुद मैदानको नीति अवलम्बन गरिनेछ। नगर तथा वडा तहमा विविध विधाका खेलकुद कार्यक्रम संचालन गरि खेलाडीहरूको पहिचान र क्षमता विकासको अवसर प्रदान गरिनेछ। नगरपालिकाको केन्द्रमा एक कभर्ड हल निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
- नगरपालिकामा एउटा समपुरक कोषको सथापना गरीनेछ र नगरको पुर्वाधार विकास ,स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम, व्यवसाय प्रवर्धन,सुचना प्रविधि, सरसफाई, चेतनामुलक तथा शैक्षिक कार्यक्रम र विकास निर्माण सम्बन्धि कुनै पनि कार्यक्रममा विभिन्न संघ, संस्था, निकाय वा समुदायले लागत साझेदारीमा काम गर्न चाहेमा नगरपालिकाले समपुरक कोषबाट आवश्यक बजेट विनियोजन गर्ने छ।
- नगरको आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्न करको दायरालाई फराकिलो पादै सहभागितामुलक कर नीति अवलम्बन गरिनेछ। स्थानीय सरकार संचालनको मुल आधार स्थानीय आय भएकाले नगरवासी उधोग वाणिज्य संघ संस्था र स्थानीय विधालयहरू सँग सहकार्य गरि कर सचेतना तथा अभिवृद्धि कार्यक्रम मार्फत कर अभियानलाई अघि बढाइने छ।

- नगरस्तरिय विपत्त व्यवस्थापनका लागि स्थापना गरिएको विपत्त व्यवस्थापन कोषलाई अझ मजबुत गरिनेछ। कोषको रकम वृद्धि गरि प्रभावकारी काम गर्न विपत्त क्षेत्रमा काम गर्ने गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसंग सहकार्य गरिने छ।
- अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था नियोग तथा स्वदेशी लगानी कर्ताले नगर क्षेत्रमा विशेष लगानी तथा विकास आयोजना संचालन गर्न चाहेमा त्यस्ता संस्थालाई स्वागत गर्दै लगानी मैत्री वातावरण सृजना गरिने छ।
- आवधिक योजनाहरू विकासका लागि नगर स्तरीय आवधिक योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक पहल गर्नेनीति लिइने छ।
- पुर्वाधार विकास र सामाजिक विकासलाई संगसंगै लगिनुका साथै सामाजिक विकासको नाममा अनुत्पादक खर्चलाई निषेध गरिने नीति लिइने छ।
- आर्थिक वर्षको अन्तमामात्र काम गर्ने परिपाटीलाई अन्त्यगरी बाह्रै महिना योजना तथा विविध गतिविधिहरू संचालन गर्ने तर्फ ध्यान दिइने छ।
- सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
- सार्वजनिक परिक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ।
- निर्माण कार्यको भौतिक परिक्षण गराइने तर्फ ध्यान दिइने छ।
- योजना कार्यान्वयनमा उपभोक्ताको अनिवार्य संलग्नता गराइने छ।
- भौगोलिक विकटता र परनिर्भरताको बजार हाम्रो नगरपालिकाको चुनौति हो । यसलाई मध्यनजर गर्दै एकिकृत बस्ती निर्माण कार्यक्रम तथा एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम मार्फत ठूला कृषि र पशु परियोजनाहरूको सञ्चालनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्न र समृद्धिको आधार तय गरिनेछ ।
- वडास्तरीय भेलावाट प्राप्त आयोजनाहरू, क्रमागत तथा अधुरा योजनाहरू र दुई वा दुईभन्दा बढी वडाहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिई छनौट गरिएको छ ।
- यस पचरौता नगरपालिका क्षेत्रमा प्लास्टिकको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति अबलम्बन गर्दै सीसा, प्लास्टिक जस्ता नकुहिने फोहोर पदार्थलाई नवीकरण गर्न उद्योगसम्म पुर्याइनेछ ।

आर्थिक विकास सम्बन्धी नीतिहरू

- पशुपालन र कृषिको लागि ठूला र वटा कृषि केन्द्रको स्थापनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- रोजगारीको लागि उत्पादन कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक वर्ष रोजगारी वृद्धि गर्ने कार्यक्रम तय गरिने छ ।

- कृषि क्षेत्रलाई स्थानीय उत्पादनको प्रमुख क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । प्रमुख वालीहरूको उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने नीति लिइनेछ । सिँचाइ, मल खाद्य, विउ विजनको उपलब्धतामा जोड दिइनेछ । पशुजन्य उत्पादनका कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
- रासायनिक मल विषाधिका कारण मानव स्वास्थ्यमा परेको प्रतिकूल असरलाई न्यूनिकरण गर्न अर्गानिक तरकारी खेतिको प्रवर्धन र विकासमा टेवा पुग्ने गरि “किसानको गोठमा अनुदान किसानको ओठमा मुस्कान” यसै वर्ष देखि यस अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ। यसका लागि २ वर्ष भित्र अर्गानिक तरकारी सहकारी स्थापनाका लागि यसै वर्षबाट आवश्यक पहल थालनी गरिनेछ।
- तरकारी संकलन केन्द्रहरू संचालनमा हुने छन साथै कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि आधुनिक प्रविधि र तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
- उन्नत जातका गाई, भैँसी,बाखा लगायतका पशुपंक्षीहरूको उत्पादन तथा वितरण प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। कृषि तथा पशुपंक्षी बिमा सेवा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- उत्पादनमुलक रोजगारीको अवसर सिर्जना हुने कार्यक्रम र आयोजनालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- पचरौता नगरपालिकाको बेनौली स्थित पोखरीलाई सम्भाव्य पर्यटकिय एवं धार्मिक स्थलको रूपमा बिकास गरी आन्तरिक पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी नीतिहरू

- यस पचरौता नगरपालिकाका प्राय सबै वडाहरू र बस्तीहरूमा सडक यातायातको असुविधाहरू लाई मध्यनजर गर्दै सडक यातायात र नाला निर्माणलाई मुख्य प्राथमिकता राखी निकट भविष्यमा सबै नागरिकलाई सुलभ सडक यातायातको पहुचमा पुर्याउने नीति लिइने छ ।
- बोर्डर संग जोडिने सडकहरूलाई आर्थिक मार्गको रूपमा विकास नीति लिइने छ ।
- नगरपालिका स्तरका मुल सडक वर्षभरी संचालनका लागि पालिका स्तरको मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिनेछ।
- भवन निर्माण आचार संहिता २०७२ कार्यन्वयनमा ल्याइने छ। भुकम्प प्रतिरोधात्मक संरचना निर्माणलाई अनिवार्य गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ।
- भिन्न क्षमता मैत्री, विधालय तथा सरकारी एवं सामुदायिक भवन निर्माण गर्दा बालबालिका एवं भिन्न क्षमता मैत्री निर्माण गरिने छ ।
- सौर्य विद्युतीकरणका लागि नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा ५ वर्ष भित्र सोलार जडान गराइनेछ ।

सामाजिक विकास सम्बन्धी नीतिहरू

- नगर क्षेत्रमा बहुमुखि क्याम्पस संचालन गर्न तथा प्राविधिक उच्च शिक्षा प्रदान गर्न र दक्ष प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनका लागि थप प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गर्न यसै वर्षदेखि पहल गरिने छ।
- नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरूलाई आवश्यकताको आधारमा शैक्षिक सामग्री, कम्प्युटर तथा फर्निचर उपलब्ध गराई गुणस्तरीय शिक्षाको जग बसाइनेछ।
- नगरपालिका भित्रको सबै विद्यालयहरूको स्तरोन्नति गर्दै लैजाने छु निति अनुरूप वार्ड न.०९ कुडवामा मा.बि.विद्यालय स्थापना गरिनेछ तथा वडा न.को शंकरपुरमा विद्यालय स्थापना गरिनेछ।
- प्रत्येक वडामा १/१ वटा विद्यालय नमूना विद्यालयको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा पहुच पुगाउन खाजा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
- साक्षर नगरपालिका घोषणा गराउन विशेष पहल गरिनेछ।
- विधार्थी शिक्षक अनुपात नमिलेको विद्यालयमा विधार्थीको भविष्यलाई ध्यानमा राख्दै नगर शिक्षक भर्ना गरिनेछ।
- छात्राको उच्च शिक्षालाई टेवा पुर्‍याउन स्नातक उत्तिर्ण छात्रालाई प्रति छात्रा ५१०००/- को दरले सहयोग प्रदान गरिनेछ।
- यस न.पा भित्र एस.इ.इ मा उत्कृष्ट अंक ल्याउने छात्र/छात्रालाई उच्च शिक्षाको लागि छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकले पुर्‍याएको योगदानको कदर गर्दै निजहरूलाई प्रोत्साहित गरिने नीति लिईएको छ।
- नगरपालिका भित्रको सबै स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नति गर्दै लैजाने र प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा २४ घन्टा प्रसुती सेवा उपलब्ध गराइने छ। र बर्थिंग सेन्टर नभएका वडाहरूमा तुरुन्त बर्थिंग सेन्टर स्थापना गरिनेछ।
- नगर प्रमुख वृद्धा बचाउ अभियान अन्तर्गत सबै आखा नदेखिने वृद्ध वृद्धा हरुलाई निशुल्क मोतियाबिन्दको शल्यक्रिया कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- निशुल्क रक्तदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- नगरबासीको स्वास्थ्यलाई ख्याल गर्दै १५ शैयाको नगर अस्पताल यसै आ.ब.मा नगर अस्पताल उदघाटन गरिनेछ।
- संचालनमा रहेको बर्थिंग सेन्टरको सेवालाई सुदृढ गर्दै थप १ संस्थामा बर्थिंग सेन्टरको स्थापना गरिनेछ।
- संचालनमा रहेको ल्याब सेवालाई व्यवस्थित गर्दै थप १ संस्थामा ल्याब सेवा उदघाटन गरिनेछ।
- लक्षित समुदायलाई योजना प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागी गराई उनीहरूको क्षमता तथा आर्थिक विकासका लागि जीविकोपार्जन सुधार, पहुँच अभिवृद्धि एवं शसक्तीकरण कार्यक्रमलाई वढावा दिइनेछ।
- एक वटा २५ शैयाको अस्पतालको निर्माणको लागि आवश्यक पुर्वाधार मिलाउने योजना तयार गरिने छ।

- प्रत्येक घरधुरीलाई स्वस्थ र स्वच्छ खानेपानी पुर्याउने लक्ष्य लिइएको छ ।
- शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रमा हालसम्म भएका लगानीले स्वस्थ शिक्षित र सभ्य नागरिक उत्पादन भएको उपलब्धीलाई संस्थागत गरी गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था मिलाइनेछ । शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- प्राकृतिक एवम् मानवीय संकट र प्रकोपबाट पुर्वसुरक्षा, व्यवस्थापन र क्षतिपुर्तिलाई वैज्ञानिक रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- घर नक्सा पास गर्दा घरमा अनिवार्य २ वटा विरुवा लगाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पचरौता न.पा लाइ हराभरा बनाउन वृक्षारोपन तथा विरुवा बितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वातावरण तथा जलवायुमैत्री पुर्वाधारको विकासमा जोड दिइनेछ ।

संस्थागत विकास,वित्तीय व्यवस्था र सुशासन सम्बन्धी नीति

- सेवा प्रवाहलाई सबै वडामा सुचना तथा प्रविधिमा आवद्ध गरी छिटो छरितो र प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन सुचना प्रविधिको उपयोग गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूको फोटो सहितको विवरण सफ्टवेयर बनाई अझ व्यवस्थित गरिनेछ ।
- पञ्जिकरणलाई व्यवस्थित गर्न अनलाईनमा आधारित घटना दर्ता प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ
- नगरपालिकाको पाश्चित्र, श्रोत नक्सा र विकास गतिविधि सम्बन्धी समेटिएको वृत्तचित्र निर्माण गरी नगरपालिकाको वास्तविक दर्पण जानकारी गराईनेछ ।
- पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूको क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ । सोको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूलाई फर्निचर, कम्प्युटर तथा मेसिन औजारले सुसज्जित जस्तो सुकै अवस्थामा पनि सेवा प्रवाह गर्न सकिने अवस्था कायम गरिनेछ ।
- सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत अनुशासनप्रति प्रतिबद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त र जनउत्तरदायी बनाइनेछ । र भ्रष्टाचारप्रति शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- दीगो र भरपर्दो आयका स्रोतहरू मार्फत राजस्व संकलन र त्यसको समुचित परिचालन विना स्थानीय स्वायत्तताको प्रवर्धन सम्भव छैन । नगरपालिका घोषणासगै राजस्वका क्षेत्र पहिचान गरि दायरा विस्तार गर्ने प्रयास गरिएको छ । साथै साविकका स्थानीय निकायले लगाउँदै आएका सेवा शुल्क र दस्तुरको दरमा सामान्य परिमार्जन गरिएको छ ।

- आत्म निर्भर नगरपालिकाको सोच अनुरूप वढी भन्दा वढी आन्तरिक राजस्व परिचालन गर्न स्वघोषणामा आधारित कर निर्धारण पद्धति अवलम्बन गरिनेछ । नागरिक स्वयंलाई कर दायित्वको जिम्मेवारी बोध गराउन जोड दिईनेछ ।

बजेट बक्तवय तथा कार्यक्रम

अव म आगामी आ.व. २०७८/०७९ मा संचालन गरिने प्रमुख कार्यक्रमहरू र विनियोजित बजेट विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमती चाहन्छु ।

यस आ.व.मा आय तर्फ नेपाल सरकारको अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान अन्तर्गत रु. ११ करोड ९९ लाख, सशर्त अनुदान तर्फ रु. १६ करोड ८२ लाख, संघ समपुर अनुदान ४३ लाख, संघ विशेष अनुदान १ करोड २० लाख, राजस्व बाँडफाँड अनुदान ७ करोड ८४ लाख ६ हजार रुपैयाँ, प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान रु. ८० लाख, प्रदेश सशर्त अनुदान ८० लाख, समपुरक अनुदान २० लाख, विशेष अनुदान ३० लाख तथा न.पा.को आ.व. २०७८/०७९ को संचित रहेका अनुमानित आन्तरिक श्रोत ४ करोड आन्तरिक राजस्व ८२ लाख ४० हजार गरी आ.व. २०७८/०७९ को लागि राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान तथा आय तथा व्ययको प्रक्षेपण गरिएको छ । साथै संघ सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरणका विभिन्न बजेट उपशिर्षकमा विनियोजन भएको रकम सोही स्वीकृत कार्यक्रमको अनुदान प्राप्तिको अनुमान तथा आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको छ ।

त्यसैगरी उल्लेखित बजेट मध्ये संघीय सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, राजस्व बाँडफाँड अनुदान, र आन्तरिक श्रोत समेतको विनियोजन भएको चालु खर्च तर्फ रु. ३१ करोड ६३ रुपैयाँ, सोही अनुसार अनुदानहरूमा पुर्जित तर्फ १३ करोड ५७ लाख ४६ हजार गरि जम्मा रकम रु.४३ करोड ९ लाख ४६ हजार तथा संघ सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरणका विभिन्न बजेट उपशिर्षकमा विनियोजन भएको रकम सोही स्वीकृत कार्यक्रमको अनुदान प्राप्तिको अनुमान तथा आय व्ययको प्रक्षेपण रकम सिमा प्राप्त हुन नसकिएकोले सोही अनुसार हुनेछ ।

विषयक्षेत्रगत बजेट

पुँजित तथा चालू खर्चमा (बिकास, आयोजना, कार्यक्रम) अन्तर्गत छुट्याइएको पचरौता नगरपालिकाको समस्टिगत विषय क्षेत्रको आधारमा निम्नानुसार रकम विनियोजन गरिएको छ ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

बुँदागत रूपमा विभिन्न सब क्षेत्र गरी आर्थिक विकास क्षेत्रमा १ करोड ६५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- आर्थिक क्षेत्र अन्तर्गत कृषि तथा पशुपंशी विकास कार्यक्रम सम्बन्धी फरक-फरक कार्यक्रममा गरी जम्मा रु. ३० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषि विकास तर्फ १ कडोर ३३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

- जलश्रोत तथा सिंचाई कार्यक्रमको लागि ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- पशुपंछी विकास कार्यक्रमको लागि ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक विकास

बुँदागत रुपमा विभिन्न सब क्षेत्र गरी सामाजिक विकास क्षेत्रमा १३ करोड ८४ लाख ६० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- सामाजिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत शिक्षा क्षेत्रमा विधालय तलब भत्ता अन्य अनुदान बाहेकका विभिन्न फरक-फरक कार्यक्रमको लागि रु. २ करोड ५७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमको लागि रु. १ करोड ७५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न आयोजना र कार्यक्रमको लागि २७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण अन्तर्गत रु. ५१ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रमको लागि रु. ८६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

पुर्वाधार विकास क्षेत्र

बुँदागत रुपमा विभिन्न सब क्षेत्र गरी पुर्वाधार विकास अन्तर्गत विभिन्न स्थानीय भवन, आवास, तथा सहरी विकास /सडक/ पुल / कल्भर्ट/ नालाहरुका लागि ११ करोड १६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

- यातायात पुर्वाधार आयोजनाहरुको लागि रु. ५ करोड ३१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- भवन, आवास तथा सहरी विकास निर्माणको अन्य योजना तथा कार्यक्रमको लागि रु. २ करोड ३६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत) क्षेत्रको लागि रु. ३ कडोर ४१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- सम्पदा पुर्वाधारमा ८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धि क्षेत्र

- शान्ति तथा सुव्यवस्था संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ रु. ५१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनीक क्षेत्र

- नगरपालिका, वडा, र मातहतमा रहेका कार्यालयहरू समेतको कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनीक खर्च तर्फ रु. १२ करोड ३८ लाख ८६ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

श्रीमान् सभाध्यक्ष महोदय

सदस्य ज्यहरू

उपस्थित महानुभावहरू

यसरी आ.ब. २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको उत्तरार्धमा पुगिरहँदा बजेट बनाउन सहयोग पुर्याउनुहुने नगर सभा, नगर कार्यपालिका, वडा समितिका पदाधिकारी ज्यहरू, राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति लगायत सम्पूर्ण विषयगत समितिका पदाधिकारी ज्यहरू, वस्ति स्तरीय भेला देखि सहभागी भई आयोजना कार्यक्रम छनौटमा प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपले सकृय जनसमुदाय, बजेट निर्माण प्रकृत्यामा अहोरात्र खटिरहनुभएका कर्मचारी ज्यहरू लगायत बजेट निर्माण प्रकृत्यामा प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपले सहभागी हुनु हुने एवम् अमुल्य सहयोग, सदभाव, सल्लाह दिनुहुने सम्पूर्णप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।